

понедељак, 06.04.2009. у 22:00

Бранко Пејовић

Јасмина Вујић прва жена декан на Берклију

Златибор – Посебну знатижељу присутних на управо завршеном међународном саветовању „Енергетика 2009“, које је одржано на Златибору, привукло је предавање научнице из САД Јасмине Вујић о нуклеарној технологији и енергији. То је прва жена декан на чувеном универзитету Беркли у Америци, наша Шапчанка, рекли су нам с поносом учесници овог саветовања.

У САД Јасмина живи и ради четврт века. Последњих година је декан Факултета за нуклеарну технику на престижном државном универзитету Беркли у Калифорнији (са 36.000 студената) код Сан Франциска. Она је, као прва и једина жена професор на том факултету, за декана бирана тајним гласањем свих професора.

Стално је у послу: рад са студентима и постдипломцима, истраживања у области нуклеарне технике уз објављивање резултата у најпрестижнијим часописима, рад на универзитету и професионалним удружењима... Уосталом, универзитетски професори у САД недељно раде од 60 до 80 часова, па стално пишу елаборате (за индустрију, лабораторије, министарства) да би зарадили за финансирање докторанада и магистраната којима су ментори: један постдипломац за годину дана професора кошта око 100.000 долара. Удата је, са супругом се упознала још пре три деценије на београдском ЕТФ-у. Имају ћерку која се родила у Београду, студије грађевине завршила на Берклију и ради као менаџер.

– Завршила сам шабачку гимназију, па Електротехнички факултет у Београду као један од најбољих студената, област нуклеарне технике. Од 1977. до 1985. године радила сам у Институту Винча на пословима обуке о заштити од зрачења, потом сам отишла у САД да радим докторат. Кад сам тамо докторирала, запослила сам се у нуклеарној лабораторији Аргон код Чикага, а касније сам добила понуду са Берклија да постанем професор. Предајем предмете из физике, временом сам од доцента постала редовни професор и, ево, декан – казује Јасмина.

Нарочите резултате постигла је на развијању софтвера који се користе у анализи рада нуклеарних реактора. На компјутеру симулира процес одређивања доза зрачења у медицини, код терапија оболелих од рака. Ти програми помажу да се, без експеримената на људима, утврди коју дозу зрачења треба користити код пацијената, који изотопи и где, како ће се то детектовати и друго. Такве софтвере правила је и за реакторско језгро где се производи енергија. У новије време, поред прављења софтверских пакета, рад је проширила и на комплетну физику нуклеарних реактора и дизајн будућих реактора најновије технологије.

Заговорник изградње нуклеарних електрана

Јасмина је заговорник изградње нуклеарних електрана, јер је, како каже, генерација модерних нуклеарних реактора изузетно сигурна, добро урађена. „Наш истраживачки тим ради на врло занимљивим типовима будућих реактора, замишљених да буду мали, до 150 мегавата, а преносиви, да се превезу на мало већој приколици. Оклопљени су и затворени, као батерија, па где вам треба струја убаците ту ‘батерију’ и користите”, објашњава Јасмина Вујић.

И у САД, пошто из политичких разлога три деценије нису градили такве електране, сада преовладава свест о њиховој потреби, јер им је потребно да не зависе од увоза енергије, напомиње наша саговорница, па наводи и идеју за Србију, где се о градњи нуклеарних електрана годинама ћутало:

– Једна нуклеарна електрана кошта неколико милијарди долара. За Србију је то велика инвестиција, али ако се укључе и остале земље из региона, попут Грчке, Мађарске, Бугарске, Црне Горе којима такође треба јефтина енергија, могуће је саградити нуклеарку. Ево, Мађари су сада врло заинтересовани, има места код њих где може да се постави електрана, или у Бугарској, која сада гради још две – каже Јасмина Вујић.

Подели ову вест

